

Benedek Elek

A gazdag
csizmadia

Editura Kedvenc Kiadó
Székelyudvarhely, 2019

Reproducerea parțială sau integrală a ediției fără acordul editurii este interzisă și se pedepsește conform legilor la vigoare.

Borítótér: Szitai György Ferenc
Illusztrációk: Eröss Csongor

Megrendelhető:
0744-505331
0744-611095

E-mail: kedvenckiado2012@gmail.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ELEK, BENEDEK

A gazdag csizmadia / Benedek Elek. - Odorheiu Secuiesc :
Kedvenc Kiado, 2019
ISBN 978-606-8638-84-3

Cartalom

JAKAB ÉS A ZAB	4
A SZEGÉNY EMBER ÉS A HALÁL	6
AZ ÖREGEK	11
DOLGOZZ, MACSKA!	15
TAMÁS KOCSIS	20
A GAZDAG CSIZMADIA	37
A KATONA MEG A SZABÓLEGÉNY	44
TÖBBET ÉSSZEL, MINT ERŐVEL!	50
PÉTERKE	53
SÁRGA KICSI KÍGYÓ	58
IGAZSÁG ÉS HAMISSÁG	66
A FÉLKEGYELMŰ	72
PÉTER ÉS PÁL	80
AZ ARANYHAJÚ IKREK	85
KEVÉLYSÉG, KEDVESSÉG ÉS SZÍVESSÉG	106
A NAPISTEN	114
A MÖNDÖLECSKÉK	122
A HALÁL	130
AZ ARANY NYÍLVESSŐ	137
AZ ARANYHAJÚ KIRÁLYFIAK	146
A SÓ	157

JAKAB ÉS A ZAB

A kicsi Jakabról mondok mesét, hallgassatok ide! Egyszer volt, hol nem volt, túlonnan túl, ahol a kurta farkú malac tūr, volt egy gazdaember, s annak egy kicsi legény szolgája, aki-nek Jakab volt a neve.

Mondja egyszer a gazda Jakabnak: „Eredj, fiam, Jakab, a mezőre, s arasd le a zabot!”

Elment Jakab, de az ebadta kölyke nem aratta le a zabot. Nem ám, nem aratta le, de nem is dugta haza az orrát.

Megharagszik a gazda, küldi a kiskutyát, hogy harapja meg Jakabot. Na, bezzeg a kiskutya nem harapta meg Jakabot, Jakab sem aratta le a zabot.

Nosza, küldi a gazda a botot, hogy verje meg a kiskutyát. De a bot nem verte meg a kiskutyát, kiskutya nem harapta meg Jakabot, Jakab sem aratta le a zabot.

Még jobban megmérgeződött a gazda, s küldte a tüzet, hogy égesse meg a szófogatatlan botot. De bizony a tűz nem égette meg a botot, bot nem verte meg a kiskutyát, kiskutya nem harapta meg Jakabot, s Jakab nem aratta le a zabot.

- Ilyen-olyan szedtevette - kiált a gazda -, hiszen megálljato-
k!

Mindjárt küldötte a vizet, hogy oltsa el a tüzet. Haj de a víz nem oltotta el a tüzet, tűz nem égette el a botot, bot nem verte meg a kiskutyát, kiskutya nem harapta meg Jakabot, s Jakab nem aratta le a zabot.

- Úgy-e?! Hiszen csak várjatok!

Egyszeriben küldötte a bikát, hogy igya meg a vizet. De bizony a bika nem itta meg a vizet, víz nem oltotta el a tüzet, tűz nem égette el a botot, bot nem verte meg a kiskutyát, kiskutya nem harapta meg Jakabot, s Jakab nem aratta le a zabot.

Hm-hm, mit csináljon, mit csináljon?! Hopp, megvan! Küldi a mészáros, hogy vágja le a bikát. Ment a mészáros, de nem vágta le a bikát, bika nem itta meg a vizet, víz nem oltotta el a tüzet, tűz nem égette el a botot, bot nem verte meg a kiskutyát, kiskutya nem harapta meg Jakabot, Jakab nem aratta le a zabot.

Hiszen a gazdának sem kellett egyéb: küldötte a szolgabíró, hogy csapassa meg a mészáros. Bezzeg a szolgabíró megcsapatta a mészáros, mészáros levágta a bikát, bika megitta a vizet, víz eloltotta a tüzet, tűz megégette a botot, bot megverte a kiskutyát, kiskutya megharapta Jakabot, s Jakab mindjárt learatta a zabot, de úgy, hogy egy szál sem maradt.

Ha csak egy szál zab maradt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

A SZEGÉNY EMBER ÉS A HALÁL

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény ember. Ennek a szegény embernek annyi gyermeke volt, mint a rosta lika, még eggyel több, s a legkisebb gyermekének már keresztapát sem talált a falujában.

Elindult a szegény ember nagy búsan, hátha talál valahol a föld kerekéségén. Megy, mendegél hegyeken-völgyeken által, s amint mendegélne, találkozik Jézus Krisztussal. Köszönti Jézus a szegény embert, s még meg is kérdezi, hogy mi járatban van.

Mondja a szegény ember, hogy miben jár.

- No, akkor egyet se menj tovább - mondá Jézus -, mert én jó szívvel leszek keresztapja a gyermekednek.

- Hát ki légyen az úr? - kérdezte a szegény ember.

- Én a Jézus Krisztus vagyok, atyámfia.

- No, bizony, ha a Jézus Krisztus - mondta a szegény ember -, akkor én más keresztapát keresek, mert te, uram, csak a jókat szereted.

Jól van, azzal elváltak, Jézus ment keletnek, a szegény ember nyugatnak. De még egy jó hajításnyira sem haladhatott a szegény ember, találkozik a Halállal.

Kérdi a Halál:

- Hová, merre, földi?

Mondja a szegény ember, hogy miben jár.

- Egyet se menj tovább - mondá a Halál -, én keresztvíz alá

Respect pentru oameni și cărți

tartom a fiadat.

- S ki légyen kegyelmed? - kérdezte a szegény ember.

- Én a Halál vagyok, atyámfia.

- No bizony, ha a Halál vagy, te éppen jó leszel keresztapának, mert neked jó, rossz: egy, mind a kettőt egyformán szereted. Egyszeriben jó barátságba keveredtek, s a Halál elvezette a szegény embert az ő házába, hadd vegye fel ünneplő gúnyját, mert különben ráismernek az emberek.

Hej, bezzeg szeme-szája tátva maradt a szegény embernek, mikor belépett a Halál házába! Tele volt az a ház égő gyertyával, hosszúval, röviddel.

- Ugyan bizony, édes komám - kérdezte a szegény ember -, minek ez a teméntelen sok gyertya?

Felelte a Halál:

- Hát, komám, úgy tudd meg, hogy itt minden élő embernek van egy gyertyája, s akinek a gyertyája elfogy, abban a szempillantásban meghal.

- Ejnye, lelkem, komám - mondja a szegény ember -, mutasd meg az én gyertyámat, hadd lám, sokáig élek-e még?

- Ott van ni, a te gyertyád - mutat a Halál egy kicsi faggyúgyertyára.

Megijed a szegény ember, könyörög a Halálnak:

- Lelkem, komám, drága komám, ragassz még egy darabkát az én gyertyámhoz, ne maradjanak árván a gyermekeim!

- Jaj, lelkem, komám - mondá a Halál -, azt én nem tehetem, mert megharagszik a Feltámadás. Kit támasztana fel, ha minden ember gyertyáját meghosszabbítanám?

No, hanem addig s addig könyörgött, istenkedett a szegény

ember, hogy egy jó hosszú szál gyertyát mégis ragasztott a kicsi gyertyácskához.

Hazament a szegény ember nagy hálálkodással, s ment másnap a Halál is. Aznap mégsem mehetett, amikor a szegény ember, mert sok embernek a gyertyáját el kellett fűjni, ahogy tövig égtek, hogy ne kínlódjanak többet. De bezzeg nagy traktával várta a szegény ember Halál komát. Volt étel-ital elegendő, s a Halál le is részegedett becsületesen. Részeg fejjel megvarázsolta a szegény embert, s azt mondta neki, hogy csak menjen világgá, s ahol gazdag ember van halálán, menjen be, álljon az ágya elébe, s a félholt is mindjárt meggyógyul. Ha pedig miatyánkot vagy áment mond, mindjárt meghal. Ezzel a tudománnyal temérdek kincset szerezhet.

Örült ennek a szegény ember, hogyne örült volna! Ahogy a Halál elment, feltarisznyált ő is, s ment világgá. De hiszen nagy híre kerekedett hirtelen. Királyokat, hercegeket, grófokat, bárókat s mindenféle nagyurakat térített meg a Halál kapujából, s szerzett annyi kincset, hogy azt sem tudta, hová tegye.

Na, telt-múlt az idő, eszébe jut egyszer, hogy meglátogatja az ő kedves, drága komáját. Befogat hat ezüstszőrű paripát aranyos hintóba, s úgy hajtat a Halálhoz nagy urasan. Hát éppen a Halál háza felé meglát az út szélén egy kicsi gyermeket, aki keservesen sírdogált magában.

Megállítja a kocsit, s kérdi a gyermeket, hogy miért sír.

- Azért sírok - felelt a gyermek -, mert megvert az édesanyám.

- Hát aztán mért vert meg az édesanyád?

- Bűhüm, mert nem tudtam egy szót az Úr imádságából.

- Melyik szót nem tudtad? Talán bizony a miatyánkot?

- Azt tudtam - dünnyögött a gyermek.

Akkor az egyszeri szegény ember elől kezdte a Miatyánkot, s végigmondta.

- No, fiam, megtaláltad-e azt a szót?

- Nem találtam - szipogott a gyermek.

- Talán bizony az ámen?

- Az! Az! - kiáltott nagy örömmel a gyermek, akarom mondani, a Halál, mert a Halál volt az síró gyermek képében.

- Úgy, komám, úgy - mondá a Halál. - Ámen tenéked!

Egy szót sem tudott szólni az egyszeri szegény ember, kialudt a gyertyája, s meghalt abban a pillanatban.

Hanem az a tenger sok gyermeke még ma is él, ha ugyan meg nem haltak. Jó soruk volt, élhettek, volt miből. Adjon Isten másnak is!

AZ ÖREGEK

Az öregekről mondok mesét, gyermekek, hallgassatok ide!

Egyszer egy obsitos katona megy, mendégél hazafelé, s amint megy egy falun keresztül, látja, hogy kint ül a kapuban egy ősz öregember, s bög keservesen, hogy csak úgy zengett a falu belé. Kérdi az obsitos:

- Ugyan bizony miért sír kend, öregapám?

- Jaj, hogyne sírnék, édes fiam, mikor megvert az édesapám.

- Ne mondja kend! Hiszen kend is van legalább százesztendős, csak nem él az édesapja?

- Hát ha nem hiszed, fiam, eredj, menj be az udvarba. Nézd meg, éppen fát vág az apám!

Bemegy az obsitos, s hát csakugyan ott van egy még öregebb ember, s vágja a fát, hogy egy legény sem vághatta volna különben.

Köszönti az obsitos:

- Adjon isten jó napot, öregapám! Ugyan bizony hogy volt lelke megverni a fiát?

- Hát hogyne vertem volna meg, mikor nem fogadott szót a nagyapjának!

- Ne te, ne, mit beszél kend?! Hát még az apja is él kendnek?

- Hogyne élne! Eredj csak be a házba, ott ül a góc alatt, s pipázik. Nézd meg, ha nem hiszed!

Bemegy az obsitos. S hát csakugyan ott ül az öregember a

góc alatt. Nagy füstöket eresztget a pipájából, s morgolódik az unokájára, hogy így, meg úgy, csak még egyszer ne fogadjon szót neki, majd hátraköti a sarkát.

Köszönti az obsitos az öregembert, s kérdi:

- Ugyan bizony, öreg apámuram, hány esztendős lehet kigyelmed?

- Hej, édes fiam, azt én nem tudom. Hanem menj el a paphoz, aki keresztelt. Az majd megnézi a matrikulában.*

- De már, öregapám, ne tréfáljon, csak nem él még az a pap is, aki kendet keresztelte?

- De biz' Isten, Krisztus úgy segéljen, él biz' az, fiam. Ha nem hiszed, nézd meg! Bizonyosan otthon találsz, mindig olvassa a Bibliát.

Elmegy az obsitos a paphoz. Hát az csakugyan ott ül az asztalnál. Előtte az öreg Biblia. A szemén egy nagy okularé,* s babukol, olvasgat belőle.

- Szerencsés-jó napot kívánok, tisztelendő szentatyám!

- Hozott Isten, édes fiam! Hát mi jóban jársz? Talán bizony páros életre készülsz?

- Nem készülök én most, tisztelendő szentatyám, hanem azt szeretném megtudni, hogy ez s ez az öregember hány esztendős lehet?

- Biz' azt én, édes fiam, könyv nélkül nem tudom, hanem mindjárt megnézem a matrikulában.

Feláll a pap. Megy a könyvestékához, hogy kivegye a matrikulát.

Azám! A téka be volt zárva.

- Na, édes fiam - mondá a pap -, erősen sajnálom, de a matri-

